

13.12.2012

FI.PLM.2012-6173
398/40.99.00/2012

Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö/Kosti Honkanen

Oikeusministeriö

OM:n lausuntopyyntö 5.4.2012 OM 12/41/2007

**LAUSUNTO OIKAISUVAATIMUS- JA VALITUSLUPAJÄRJESTELMÄN LAAJENTAMISESTA
SEKÄ ASIOIDEN HAJAUTTAMISESTA YHTÄ USEAMPAAN HALLINTO-OIKEUTEEN**

Oikeusministeriö on pyytänyt viitteen asiassa lausuntoa puolustusministeriöltä

Puolustusministeriö toteaa, että oikaisuvaatimusjärjestelmän laajentaminen ja tiettyihin hallinto-oikeuksiin keskitettyjen asioiden hajauttaminen yhtä useampaan hallinto-oikeuteen tehostaa asioiden käsittelyä ja on kannatettava. Puolustushallinnossa oikaisuvaatimusjärjestelmän edut on huomattu etenkin asevelvollisuuslain asioissa.

Puolustusministeriö pitää kuitenkin tärkeänä, että uudistuksia suunniteltaessa otetaan huomioon mahdollisesti lisääntyvät resurssitarpeet.

Puolustusministeriö lausuu tässä lausunnossa puolustushallintoon liittyvistä laeista yleisesti sekä esittää oman hallinnonalansa lakimuutoksista alustavat luonnokset tämän lausunnon liitteessä. Lausuntopyynnön liitteestä 2 (taulukko) puuttuivat puolustushallintoa koskevat lainkohdat laki vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta (556/2007) 30 § sekä valmiuslain (1552/2012) 130 §.

Puolustusministeriön lausuu seuraavaa:

1. Oikaisuvaatimusjärjestelmä

Asevelvollisuuslaki (1438/2007)

Vuonna 2007 voimaantulleessa asevelvollisuuslain uudistuksessa lakiin otettiin säännökset oikaisuvaatimusjärjestelmästä lain 109 §:ään. Järjestelmä on todettu tehokkaaksi. Oikaisuvaatimusmenettely on järjestetty hallintolain (434/2003) 7 a luvusta poiketen niin, että oikaisua haetaan aina aluetoimistolta, vaikka aluetoimisto ei olisikaan oikaisuvaatimuksen kohteena olevaa päätöstä tehnyt.

Vuoden 2012 puolustusvoimauudistukseen liittyviä säädösmuutoksia valmisteleva työryhmässä oli esillä oikaisuvaatimusjärjestelmän muuttaminen vastaamaan yleistä oikaisuvaatimusjärjestelmää, mutta totesi puolustusvoimauudistuksen liittyen aikataulun olevan liian kiireinen. Puolustusvoimat eivät ole tähän lausuntoon liittyen esittänyt muutoksia nykytilaan.

Oikaisuvaatimusjärjestelmän muutokset voisivat tulla kysymykseen, kun käynnissä olevasta uudistuksesta johtuvat organisaation ja resurssien uudelleen järjeste-

13.12.2012

FI.PLM.2012-6173
398/40.99.00/2012

Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö/Kosti Honkanen

lyt ovat vakiintuneet. Asiassa on myös harkittava lisäselvitysten tekemistä vaikutusten arviointia henkilö- ja taloudellisten resurssien osalta.

Uusi organisaatio tulee voimaan kokonaisuudessaan vuoden 2015 alusta, joten oikaisuvaatimusjärjestelmää koskevat muutokset arvioitaisiin tämän jälkeen.

Laki naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta (194/1995)

Lain muutoksenhaussa on viitattu asevelvollisuuslain muutoksenhakua koskeviin lainkohtiin, joten edellä sanottu koskee myös tätä.

Laki vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta (556/2007)

Lain 30 §:n 2 momentissa säädetään niistä edellytyksistä, joidenka perusteella puolustusvoimille annettu kirjallisen sitoumuksen hyväksymispäätös voidaan peruuttaa.

Pykälän 3 momentin mukaan päätöksestä voidaan hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Yllä kuvattuja tilanteita ei voida pitää sellaisina, joihin oikaisuvaatimusjärjestelmä soveltuisi tyypillisesti. 30 §:n 2 momentin tilanteet ovat yksittäistapauksia ja muutenkin harvinaisia. Jotta henkilö saisi 30 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen, on hänen myös käyttäydyttävä momentissa tarkoitetulla tavalla.

Laki sotilaallisesta kriisinhallinnasta (211/2006)

Lakiin on otettu 36 §:ään säännökset oikaisusta. Oikaisujärjestelmä vastaa muistiossa esitettyä oikaisuvaatimusjärjestelmää ja se on todettu toimivaksi käytännössä.

Laki Jehovan todistajien vapauttamisesta asevelvollisuuden suorittamisesta eräissä tapauksissa (645/1985)

Laissa ei ole säännöksiä oikaisuvaatimuksesta. Tarkoituksen mukaista saattaisi olla laajentaa oikaisuvaatimusjärjestelmää koskemaan myös lain tarkoittamia asioita. Tämä kuitenkin vaatii vielä lisäselvitystä.

Laki puolustusvoimista (551/2007)

Puolustusvoimista annettuun lakiin ei sisälly säännöksiä oikaisujärjestelmästä. Puolustusvoimauudistukseen liittyviä säädösmuutoksia valmistellut työryhmä ei myöskään ottanut huomioon oikaisuvaatimusjärjestelmän laajentamista puolustusvoimista annetun lain tarkoittamiin asioihin, sillä työryhmä toimeksianto koski ainoastaan organisaatiomuutoksista johtuvia välttämättömiä muutoksia. Päätöksen tekeviin viranomaisiin on esitetty muutoksia. Muutoksia ei ole voitu huomioida lausunnon liitteenä olevissa luonnoksissa.

Lain 14 §:n (kiinteistöjen tilapäinen käyttöoikeus), 15 §:n (liikkumista koskevat kiellot ja rajoitukset) ja 41 §:n (virkamiehen siirtäminen toiseen virkaan tai tehtävään) perusteella tehdään päätöksiä, joista muutosta saa hakea suoraan hallinto-oikeudelta.

13.12.2012

FI.PLM.2012-6173
398/40.99.00/2012

Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö/Kosti Honkanen

Lain 14 §:n perusteella voidaan tehdä päätös kiinteistöjen tilapäisesti käyttämisestä puolustusvoimien sotilaalliseen harjoitustoimintaan. Päätökset koskevat usein laajoja alueita sekä suuria kiinteistömääriä, mutta päätökset ovat luonteeltaan varsin rutiinin omaisia päätösten suuren lukumäärän takia. Päätökset vaikuttaisivat olevan luonteeltaan sellaisia, joihin oikaisuvaatimusjärjestelmän laajentaminen soveltuisi.

Lain 15 §:n perusteella pykälässä mainitut viranomaiset saavat, jos sotilaalliset syyt tai ulkopuolisten suojaaminen vaaroilta sitä välttämättä vaatii, kieltää asiattomilta puolustusvoimien käytössä olevalla alueella tai kohteessa liikkumisen tai rajoittaa sitä. Nämäkin päätökset ovat luonteeltaan sellaisia, että niihin oikaisuvaatimusjärjestelmän voidaan katsoa soveltuvan.

Molemmissa tapauksissa puolustushallinnossa pidetään tärkeänä, että päätökset olisivat täytäntöönpantavissa oikaisuvaatimuksesta huolimatta, kuten nykyisin on muutoksenhaun osalta.

Lain 41 §:ssä virkamiehelle säädetään velvollisuus siirtyä toiseen puolustusvoimien virkaan tai tehtävään, kun se on tarpeen tehtävien hoidon tai asianomaisen palveluksen asianmukaista järjestelyä varten. Ennen tällaista päätöstä kuitenkin on edellytyksenä henkilökohtainen yhteistoimintamenettely, jossa päätöksen kohteena olevalla on mahdollisuus lausua oman näkemyksensä asiasta ennakkollisesti päätöksen tekevän virkamiehen tietoon.

Siirtymisvelvollisuutta pidetään puolustusvoimissa tärkeänä. Velvollisuuden avulla puolustusvoimat voi järjestellä tehtävien hoitoa asianmukaisella tavalla. Lisäksi päätöstä on noudatettava valituksesta huolimatta, ellei valitusviranomainen päättää toisin. Näin ollen ei nähdä tarpeelliseksi laajentaa oikaisuvaatimusmenettelyä pykälän asioihin.

Taloudellisista vaikutuksista ei ole saatavilla arviota tällä hetkellä.

Siviilipalveluslaki (1446/2007)

Lain 95 §:ssä muutoksenhaun osalta viitataan asevelvollisuuslain asianomaisiin lainkohtiin, joten aiemmin sen osalta sanottu pätee tähän.

Lain 96 §:n (muutoksenhaku siviilipalveluskeskuksen ja siviilipalveluspaikan päätökseen), 97 §:n (muutoksenhaku kurinpitorangeistukseen) ja 98 §:n (muutoksenhaku asevelvollisten vakaumuksentutkimuslautakunnan päätökseen) osalta päätökset ovat sen luonteisia, että niihin puolustusministeriön näkemyksen mukaan soveltuisi oikaisuvaatimusjärjestelmä. Lausunnon valmistelun yhteydessä ei kuitenkaan ole oltu yhteydessä työ- ja elinkeinoministeriöön.

Laki maanpuolustuskorkeakoulusta (1121/2008)

Lain 33 §:n tarkoittamaan muutoksenhakuun sisältyy oikaisuvaatimusmenettely oppilasvalintoja koskevaan päätökseen sekä opintosuoritusten arvosteluun.

Valmiuslaki (1552/2011)

Lain 130 §:ssä on muutoksenhakua koskevat säännökset. Muutoksenhaussa ei ole mahdollisuutta hakea oikaisua. Puolustusministeriö katsoo, että oikaisuvaatimus-

13.12.2012

FI.PLM.2012-6173
398/40.99.00/2012

Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö/Kosti Honkanen

järjestelmän laajentaminen muihin kuin lain tarkoittamiin valtioneuvostoon, ministeriön ja Suomen Pankin päätöksiin saattaisi olla perusteltua, mutta laki on hyväksytty perustuslain säätämisyksityksessä ja tullut voimaan vasta 1.1.2012. Muutoksenhakua voidaan esimerkiksi tarkastella puolustustilalakia uudistettaessa. Oikaisuvaatimus olisi sinänsä soveltuva lain tarkoittamiin asioihin, sillä päätökset ovat luonteeltaan kiireellisiä.

Puolustustilalaki (1081/1991)

Lain 37 §:n perusteella puolustustilalain nojalla tehdyistä viranomaisten hallintopäätöksistä valitetaan siten kuin kyseisen viranomaisen hallintopäätöksistä on säädetty. Jos muutoksenhausta ei ole säädetty, valitus tehdään korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Sotilasviranomaisten lain 24 ja 25 §:ssä tarkoitetuista päätöksistä on voinut hakea muutosta 37 §:n mukaan lääninoikeudelta.

Edellä tarkoitetuissa asioissa oikaisuvaatimusmenettely olisi soveltuva. Etenkin, kun puolustustilalain nojalla tehdyt viranomaispäätökset ovat luonteelta kiireellisiä.

Puolustustilalain uudistuksen yhteydessä voidaan harkita oikaisuvaatimusjärjestelmän ulottamista myös edellä sanottuihin päätöksiin.

Aluevalvontalaki (755/2009)

Lain 22 §:n mukaan muutosta voidaan hakea eräiden pääesikunnan sekä joukko-osastojen ja rajavartiolaitoksen esikuntien tekemiin lupapäätöksiin hallintolainkäyttölain säätämällä tavalla. Edellä tarkoitettut luvat koskevat lain 12–14 §:n tarkoittamaan meren tutkimukseen sekä ilmakuvaukseen sekä 17 §:n tarkoittamiin erityisrajoitteisilla suoja-alueilla suoritettaviin toimintoihin.

Sanotut päätökset ovat luonteeltaan sellaisia, että oikaisuvaatimusjärjestelmä soveltuisi muutoksenhaun ensimmäiseksi vaiheeksi.

Lain 22 §:ää esitettiin muutettavaksi puolustusvoimauudistukseen liittyvien säädösmuutosten yhteydessä niin, että viittaus puolustusvoimien joukko-osastoon muutettaisiin viittaukseksi merivoimien esikuntaan. Tässä yhteydessä ei harkittu oikaisuvaatimusjärjestelmän laajentamista pykälän tarkoittamiin asioihin, koska työryhmä keskittyi organisaatiouudistuksesta johtuviin välttämättömiin muutoksiin. Tässä lausunnossa ehdotetut muutokset olisivat tehtävä puolustusvoimauudistuksesta erillisenä. Liitteenä olevissa luonnoksissa ei ole voitu huomioida vireillä olevista säädösmuutoksista johtuvia muutoksia.

Taloudellisista vaikutuksista ei ole saatavilla arviota tällä hetkellä.

2. Valituslupajärjestelmän laajentaminen

Asevelvollisuuslaki

Lain 110 §:n 2 momentin mukaan aluetoimiston oikaisuasiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla kutsunta-asiain keskuslautakuntaan. Lain 112 §:n mukaan kutsunta-asiain keskuslautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta. Nykyistä sääntelyä on pidettävä asianmukaisena, eikä valitusmahdollis-

13.12.2012

FI.PLM.2012-6173
398/40.99.00/2012

Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö/Kosti Honkanen

suutta ole perusteltua laajentaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen edes luvanvaraisena. Perustuslakivaliokunta on katsonut lausunnoissa (PeVL 37/1997 vp ja PeVL 9/2007 vp), että lautakunnan jäsenten aseman rinnastuminen tuomaristatukseen osaltaan vaikuttaisi siihen, ettei asevelvollisuuslain 112 §:n 1 momentin mukaisesti kutsunta-asiainkeskuslautakunnan päätöksistä voi valittaa. Lisäksi kutsunta-asiain keskuslautakunnasta on perustuslain vaatimusten mukaisesti säädetty lailla ja oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin takeet täyttyvät.

Aluevalvontalaki

Lain 22 §:n mukaisten päätösten osalta esitetään harkittavaksi, että valitusoikeus korkeimpaan hallinto-oikeuteen olisi luvanvarainen. Pykälän tarkoittamat päätökset ovat luonteeltaan rutiininomaisia ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä saattaisi olla hallintoa ja oikeuskäytäntöä ohjaava vaikutus samankaltaisissa tapauksissa. Lisäksi luvan hakija voi hakea aina uutta lupaa.

Lisäksi aiemmin tässä lausunnossa on ehdotettu oikaisuvaatimusjärjestelmän laajentamista aluevalvontalain 22 §:n tarkoittamiin päätöksiin.

Laki maanpuolustuskorkeakoulusta

Opiskelu-oikeuden menettämistä tai opintojen keskeyttämistä koskevan hallinto-oikeuden ratkaisun kohdalla lieenee perusteltua laajentaa valituslupajärjestelmää. Tällä hetkellä lain 33 §:n 5 momentissa on näiden päätösten osalta valituskielto, jonka voidaan katsoa heikentäneen esimerkiksi pitkällä opinnoissaan olevan oikeusturvaa.

3. Asioiden hajauttaminen yhtä useampaan hallinto-oikeuteen

Laki sotilaallisesta kriisinhallinnasta

Lain 37 §:n mukaan lain asioista oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen voi hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta. Edellytyksenä on, että päätös on tehty kriisinhallintaorganisaatiossa tai Porin prikaatissa.

Pykälän tarkoittamat valitukset koskevat eri asia ryhmiä ja ovat määrällisesti vähäisiä. Lisäksi asiat eivät edellytä erityisasiantuntemusta, eikä keskittämällä voidaan katsoa saavutettavan merkittävää etua oikeuskäytännön yhtenäisyyden kannalta. Valitusten keskittämisestä tiettyyn hallinto-oikeuteen voitaisiin näin ollen luopua.

Siviilipalveluslaki

Puolustusministeriön näkemyksen mukaan myös siviilipalveluslain 98 §:n 1 momentin tarkoittamien vakaumuksentutkintalautakunnan päätöksissä muutoksenhaku hajautettaisiin Helsingin hallinto-oikeudesta. Lausunnon valmistelun yhteydessä ei kuitenkaan ole oltu yhteydessä työ- ja elinkeinoministeriöön.

Tässä lausunnossa on jo yleisenä huomiona esitetty, että siviilipalveluslain osalta otettaisiin käyttöön oikaisuvaatimusjärjestelmä, jonka myötä keskittäminen yhteen hallinto-oikeuteen ei enää olisi perusteltu.

13.12.2012

FI.PLM.2012-6173
398/40.99.00/2012

Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö/Kosti Honkanen

Vesi- ja ympäristönsuojeluasiat

Puolustusministeriö toteaa, että hallinnonalalla koetaan vesi- ja ympäristöasioiden keskittäminen Vaasan hallinto-oikeuteen perustelluksi oikeuskäytännön yhtenäisyyden takaamiseksi.

Puolustusvoimien pääesikunta on erikseen todennut, että ELY-keskusten sekä Aluehallintovirastojen ratkaisukäytännöt ympäristöasioissa eroavat toisistaan jopa merkittävästi. Tämänkin takia yhdenmukaisen oikeuskäytännön saavuttaminen on tärkeää.

Kansliapäällikkö

Arto Rätty

Hallitusneuvos,
lainsäädäntöjohtajana

Hanna Nordström

LIITE Alustavat luonnokset pykälämuutoksiksi

TIEDOKSI Puolustusvoimien pääesikunta

Alustavat luonnokset pykälämuutoksiksi

Puolustusministeriö on luonnostellut oman hallinnon alansa säädösten osalta seuraavat alustavat pykälämuutosehdotukset.

1. Laki puolustusvoimista annetun lain 14 §:n 5 momentin ja 15 §:n 5 momentin muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 14 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1617/2009 seuraavasti:

14 § 5 mom.

Kiinteistöjen tilapäinen käyttöoikeus

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Kiinteistön käyttämisestä aiheutuneesta vahingosta suoritetaan kiinteistön omistajalle tai haltijalle käyvän hinnan mukainen korvaus. Korvauspäätökseen samoin kuin kiinteistön käyttöä koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Korvaukseen oikeutetulle on valitusmenettelystä huolimatta viivytyksettä suoritettava määrä, josta ei ole erimielisyyttä. Kiinteistön käyttöä koskevaa päätöstä voidaan noudattaa muutoksenhausta huolimatta, jollei hallinto-oikeus kiellä täytäntöönpanoa. Kiinteistön käyttöä koskevaa sopimusta koskeva riita käsitellään hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Kiinteistön käyttämisestä aiheutuneesta vahingosta suoritetaan kiinteistön omistajalle tai haltijalle käyvän hinnan mukainen korvaus. Korvauspäätökseen samoin kuin kiinteistön käyttöä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Korvaukseen oikeutetulle on valitusmenettelystä huolimatta viivytyksettä suoritettava määrä, josta ei ole erimielisyyttä. Kiinteistön käyttöä koskevaa päätöstä voidaan noudattaa oikaisuvaatimuksesta tai valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää. Kiinteistön käyttöä koskevaa sopimusta koskeva riita käsitellään hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Yksityiskohtainen perustelu:

14 §. *Kiinteistöjen tilapäinen käyttöoikeus.* Pykälän 5 momenttiin lisättäisiin säännökset oikaisuvaatimuksesta.

Kiinteistöjen tilapäistä käyttöoikeutta tai siitä maksettavaa korvausta koskevaan päätökseen saisi vaatia oikaisua. Yleiset säännökset oikaisuvaatimuksesta ovat hallintolain (434/2007) 7 a luvussa. Momentissa tarkoitettuja päätöksiä tehdään määrällisesti paljon ja ne ovat rutiininomaisia.

LIITE 1

Muutoksenhaussa oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen noudatettaisiin, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden päätöksestä saisi kuitenkin valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Oikaisuvaatimusjärjestelmän laajentamisen takia momenttiin lisättäisiin maininta siitä, että päätökset olisivat täytäntöönpantavissa oikaisuvaatimuksesta tai valituksesta huolimatta. Tämän katsottaisiin selkeyttävän lainkohdan sanamuotoa. Vallitsevaan käytäntöä ei olisi tarkoitus muuttaa.

- taloudelliset vaikutukset (tuskin merkittäviä)

15 § 5 mom.

Oleskelu- ja vierailuluvan myöntää edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu viranomainen. Lupaviranomaisen 3 ja 4 momentissa tarkoitettussa asiassa tekemään päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Luvan peruuttamista koskevaa päätöstä noudatetaan valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomainen kiellä päätöksen täytäntöönpanoa.	Oleskelu- ja vierailuluvan myöntää edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu viranomainen. Lupaviranomaisen 3 ja 4 momentissa tarkoitettussa asiassa tekemään päätökseen <i>saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta</i> valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. <i>Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.</i> Luvan peruuttamista koskevaa päätöstä noudatetaan <i>oikaisuvaatimuksesta tai</i> valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomainen kiellä päätöksen täytäntöönpanoa.
--	--

Yksityiskohtaiset perustelut

15 §. *Liikkumista koskevat kiellot ja rajoitukset.* Pykälän 5 momenttiin lisättäisiin säännökset oikaisuvaatimuksesta. Momentissa tarkoitettut päätökset ovat luonteeltaan rutiininomaisia ja niitä tehdään paljon.

Muutoksenhaussa oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen noudatettaisiin, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden päätöksestä saisi kuitenkin valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Koska momenttiin lisättäisiin säännökset oikaisuvaatimuksesta, vallitsevan käytännön mukaisesti muutoksenhaun kohteena oleva päätös voitaisiin panna täytäntöön oikaisuvaatimuksesta tai valituksesta huolimatta.

- taloudelliset vaikutukset (tuskin merkittäviä)

2. Laki aluevalvontalain 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan aluevalvontalain (755/2000) 22 § seuraavasti:

22 §

Muutoksenhaku

Voimassa oleva laki	Ehdotus
Pääesikunnan, joukko-osaston esikunnan ja rajavartiolaitoksen esikunnan tässä luvussa tarkoitettussa lupa-asiassa tekemään päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.	Pääesikunnan, joukko-osaston esikunnan ja rajavartiolaitoksen esikunnan tässä luvussa tarkoitettussa lupa-asiassa tekemään päätökseen <i>saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.</i>
Luvan peruuttamista koskevaa päätöstä noudatetaan valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomainen kiellä päätöksen täytäntöönpanoa.	<i>Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.</i>
	Luvan peruuttamista koskevaa päätöstä noudatetaan valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomainen kiellä päätöksen täytäntöönpanoa.

Yksityiskohtaiset perustelut

22 §. *Muutoksenhaku.* Pykälään lisättäisiin säännökset oikaisuvaatimuksesta ja valitusluvasta.

Muutoksenhaussa ensimmäisenä vaiheena olisi oikaisuvaatimus. Oikaisuvaatimuksesta säädettäisiin pykälän 1 momentissa. Yleiset säännökset oikaisuvaatimuksesta ovat hallintolain (434/2003) 7 a luvussa. Oikaisuvaatimusmenettely laajennettaisiin pykälän tarkoittamiin päätöksiin, jotka ovat luonteeltaan rutiininomaisia ja joita tehdään vuosittain useita. Puolustusvoimauudistuksen yhteydessä päätöksiä tekemäksi viranomaiseksi on esitetty merivoimien esikuntaa.

Oikaisuvaatimukseen annetun päätöksen muutoksenhaussa noudatettaisiin 2 momentin mukaisesti, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden päätöksestä saisi valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitus luvan. Valituslupa olisi peruteltu, sillä valituksen alaiset päätökset ovat rutiiniomaisia ja päätöksiä tehdään paljon. Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisulla olisi tehtävien päätösten osalta hallintoa ja oikeuskäytäntöä ohjaava vaikutus pykälän tarkoittamissa asioissa. Lisäksi, kuten 1 momentissa ehdotetaan, päätösten osalta otettaisiin käyttöön oikaisuvaatimusjärjestelmä.

LIITE 1

Pykälän 3 momentiksi siirrettäisiin vanha 2 momentti muuttamattomana.

- lainkohtaa tullaan eräiltä muilta osin muuttamaan puolustusvoimauudistukseen liittyvien lakimuutosten yhteydessä
- tuskin merkittäviä taloudellisia vaikutuksia

3. Laki sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain 37 §:n 1 momentin muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain (1438/2007) 37 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 848/2009 seuraavasti:

37 § 1 mom.

Muutoksenhaku

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Joka on tyytymätön 9 §:n 1-3 momentissa, 10 tai 11 §:ssä taikka 30 §:n 4 momentissa tarkoitettuun päätökseen tai 36 §:n 1 momentissa tarkoitettun oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen, saa hakea siihen muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Kriisinhallintaorganisaatiossa tai Porin prikaatissa tehdystä päätöksestä valitetaan kuitenkin Helsingin hallinto-oikeuteen. (6.11.2009/848)	Joka on tyytymätön 9 §:n 1-3 momentissa, 10 tai 11 §:ssä taikka 30 §:n 4 momentissa tarkoitettuun päätökseen tai 36 §:n 1 momentissa tarkoitettun oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen, saa hakea siihen muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.
---	---

Yksityiskohtainen perustelu

37 §. *Muutoksenhaku*. Pykälän 1 momentin mukaan muutoksenhaku ei olisi enää keskitetty Helsingin hallinto-oikeuteen kriisinhallintaorganisaatiossa ja Porin prikaatissa tehtyjen päätöksiensä osalta. Käsiteltävät asiat eivät ole luonteelta sellaisia, että edellyttäisi erityisasiantuntemusta. Lisäksi valituksia on käytännössä vähän ja ne keskittyvät eri asiaryhmiin, joten keskittämisellä ei olisi saavutettavissa etua oikeuskäytännön yhtenäisyyttä ajatellen.

4. Laki Maanpuolustuskorkeakoulusta annetun lain 33 §:n 5 momentin muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Maanpuolustuskorkeakoulusta annetun lain (1121/2008) 37 §:n 5 momentti seuraavasti:

33 § 5 mom.

Muutoksenhaku

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee opiskelijaksi hyväksymistä tai opiskeluoikeuden menettämistä tai opiskelun keskeyttämistä, ei saa hakea muutosta valittamalla.	Hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee opiskelijaksi hyväksymistä tai opiskeluoikeuden menettämistä tai opiskelun keskeyttämistä, <i>saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.</i>
--	---

Yksityiskohtainen perustelu

33 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 5 momenttiin lisättäisiin mahdollisuus hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen korkeimmalta hallinto-oikeudelta, joka koskee opiskelijaksi hyväksymistä tai opiskeluoikeuden menettämistä tai opiskelun keskeyttämistä. Muutoksenhaku säädettäisiin luvanvaraiseksi. Muutos parannettaisi päätöksen kohteena olevien oikeusturvaa.